

TALOUSARVIOALOITE 401/2001 vp

Määrärahan osoittaminen Pohjois-Suomen vanhojen metsien suojeluohjelman kompensatiokohteiden rahoittamiseen

Eduskunnalle

Laajan valmistelun jälkeen valtioneuvosto teki 27.6.1996 periaatepäätöksen Pohjois-Suomen vanhojen metsien suojelusta aiheutuvien talous- ja työllisyysvaikutusten kompensoimiseksi. Kompensoimistarve selvitettiin laajalla kansantalouden panos-tuotostutkimusmallilla. Pohjois-Suomen vanhojen metsien suojeluohjelmalla poistettiin talouskäytöstä metsämaata hieman yli 500 000 ha, josta pääosa sijaitsi Lapissa ja Kainuussa. Mainittu erillinen tutkimus selvitti kompensoitotarpeeksi runsaat 500 työpaikkaa ja vähentämiseksi kompensoitotarpeeksi n. 400 milj. markkaa (n. 67 milj. euroa).

Valtioneuvosto päätti 27.6.1996, että kompensoitiot maksetaan eri ministeriöiden kautta olemassa olevien määrärahojen puitteissa 10 vuoden aikana tavoitteen ollessa n. 40 milj. markkaa vuodessa. Ohjelmaa on nyt toteutettu vuodesta 1997 alkaen, ja Lapin Liiton eri viranomaisilta keräämät tiedot osoittavat selvästi, että kompensoitio-ohjelman tarkoitus ei toteudu. Kun alkuperäinen tarkoitus oli tässä laajassa suojeluhankkeessa varmistaa koko kansaan kohdistuva solidaarinen malli osallistua lähinnä Lapissa ja Kainuussa toteutettavan jo muutenkin laajan luonnonsuojelun lisääntyviin kustannuksiin, on lopputulos kompensoitioissa ollut suuruusluokkaa 10 % tarkoitettusta. Eri ministeriöiden määrärahoissa ei näy minkäänlaista kompensoitiovaikutusta vuodesta 1997 lukien, vaan määrärahat ovat yleisten budjettitalouden syiden vuoksi lähinnä

vähentyneet. Kompensatiokohteiksi on hyvin kyseenalaisella tavalla merkitty lähinnä jälkikäteisen erilaisia ympäristöitä, yritysten investointitukihankkeita ym. pitäen päämääränä, että tavoitteena oleva noin 40 milj. mk vuodessa tulee nimettyä.

Perustellusti voidaan todeta, että Pohjois-Suomen vanhojen metsien suojelun kompensoitio-ohjelma ei toteudu suojelupäätöstä tehtäessä luvulla tavalla. Suojelun kustannukset ovat jälleen päinvastaisista lupauksista huolimatta jäämässä suojelualueen väestön kannettaviksi. Luonnollinen seuraus tästä on, että alueellinen vastakkainasettelu suojelukysymyksissä vain kovenee ja syvenee. Ainoa rehellinen keino suojelukompensoitioihin liittyvän luottamuksen palauttamiseksi on erillisen määrärahan varaaminen ympäristöministeriölle tähän tarkoitukseen. Tätä edellyttää myös tarve tuoda esiin luonnonsuojelun todelliset kustannukset.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2002 talousarvioon momentille 35.20.22 lisäyksenä 6 700 000 euroa ja lisää momentin perusteluihin maininnan, että määrärahasta osoitetaan 6 700 000 euroa Pohjois-Suomen vanhojen metsien suojeluohjelman kompensatiokohteiden rahoittamiseen.

TAA 401/2001 vp — Timo E. Korva /kesk ym.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Timo E. Korva /kesk

Pauli Saapunki /kesk